

Lucian Blaga - "existenta intru mister si relevare"

Unul dintre cei mai importanti poeti si filosofi ai secolului nostru, L. Blaga s-a nascut la 9 mai 1895 la Lancram (Alba), sat ce poarta "in nume sunetele lacrimii". Copilaria i-a stat dupa cum marturiseste el insusi, "sub semnul unei fabuloase absente a cuvintului" neputand sa vorbeasca pana la varsta de patru ani.

Creatia filosofica este grupata in trei trilogii: a cunoasterii, a culturii si a valorilor. Ce-a de-a patra, cosmologica a ramas in stadiul de proiect.

In centrul filosofiei lui Blaga sta notiunea de mister. Misterul este centrul si esenta Universului. Omul incearca in mod neincetat sa releveze misterul, aceasta incercare tinand chiar de esenta metafizica a omului, adica ceea ce il deosebeste de animale care actioneaza doar din instinct, in vederea conservarii, a supravietuirii. Insa misterul nu poate fi niciodata relevat in mod pozitiv, pana la capat (daca s-ar intampla aceasta, viata omului ar deveni lipsita de sens). La Bergson, inteligenta este capacitatea animalelor superioare din punct de vedere evolutiv de a valorifica experienta anterioara in vederea experientei viitoare. Acest lucru este cel mai evident la om si se manifesta prin inventie, fapt care duce la evolutia tehnica. De aceea, caracteristica umana principala nu este de a fi intelept - *homo sapiens* - ci de a fi fauritor (de unelte) - *homo faber*. L. Blaga nu este de acord cu aceasta viziune asupra omului, care posedea o inteligenta diferita de cea a animalului. Daca inteligenta animala se naste din instinctul de adaptare la mediu, inteligenta umana este menita sa dezlege misterul existentei.

Din incercarea de a releva misterul rezulta creatia culturala. Dar nu toate formele de creatie si cunoastere au aceeasi importanta. In timp ce filosofia cerceteaza misterul, stiinta investigheaza realitatea obiectiva, dar superficiala.